

## בחזרה לעתיד: מה למדנו מעשרים שנות מחקרי טכנולוגיות למידה בכנסי צ'ייס (מושב נעילה)

**יורם עשת-אלקלעי**  
האוניברסיטה הפתוחה  
[yorames@openu.ac.il](mailto:yorames@openu.ac.il)

**רפי נחמיאס**  
אוניברסיטת תל אביב  
[nachmias@tauex.tau.ac.il](mailto:nachmias@tauex.tau.ac.il)

**שרה גורי-רוזנבליט**  
האוניברסיטה הפתוחה  
[saragu@openu.ac.il](mailto:saragu@openu.ac.il)

**אורלי וייסר**  
האוניברסיטה הפתוחה  
[orliwei@openu.ac.il](mailto:orliwei@openu.ac.il)

**מירי שינפלד**  
מכללת סמינר הקיבוצים  
[Miri.Shonfeld@smkb.ac.il](mailto:Miri.Shonfeld@smkb.ac.il)

**שיזף רפאלי**  
שנקר – הנדסה. עיצוב. אמנות.  
[sheizaf@rafaeli.net](mailto:sheizaf@rafaeli.net)

**יורם קלמן**  
האוניברסיטה הפתוחה  
[yoramka@openu.ac.il](mailto:yoramka@openu.ac.il)

## Back to the Future: Lessons Learned from Twenty Years of Learning Technologies Research at the CHAIS Conferences (Closing Session)

**Sarah Guri-Rosenblit**  
The Open University of Israel  
[saragu@openu.ac.il](mailto:saragu@openu.ac.il)

**Rafi Nachmias**  
Tel Aviv University  
[nachmias@tauex.tau.ac.il](mailto:nachmias@tauex.tau.ac.il)

**Yoram Eshet-Alkalai**  
The Open University of Israel  
[yorames@openu.ac.il](mailto:yorames@openu.ac.il)

**Sheizaf Rafaeli**  
Shenkar – Engineering. Design.  
Art.  
[sheizaf@rafaeli.net](mailto:sheizaf@rafaeli.net)

**Miri Shonfeld**  
Kibbutzim College of  
Education  
[Miri.Shonfeld@smkb.ac.il](mailto:Miri.Shonfeld@smkb.ac.il)

**Orli Weiser**  
The Open University of Israel  
[orliwei@openu.ac.il](mailto:orliwei@openu.ac.il)

**Yoram Kalman**  
The Open University of Israel  
[yoramka@openu.ac.il](mailto:yoramka@openu.ac.il)

### תקציר

מחקרים רבים שנעשו לאורך השנים מעידים על הפוטנציאל העצום של טכנולוגיות למידה לחולל שינוי משמעותי בלמידה ובתרבות הלמידה בבתי ספר, באקדמיה ובארגונים, אולם המימוש של הפוטנציאל הזה הוכח כמורכב הרבה יותר מהצפוי. יותר ויותר מתבהר כי הביצועים המוגבלים של טכנולוגיות למידה נובעים מהקושי לחזות את הכיוונים אליהם מתפתחות הטכנולוגיות ולהעריך בהתאם, ומהתמודדות לקויה עם הגורמים הנדרשים להטמעה מוצלחת: זיהוי טכנולוגיות חדשניות המתאימות ללמידה, הבנה מעמיקה של השפעת הטכנולוגיות על טיב הלמידה, אימוץ יעיל שלהן במערכות למידה, וגיבוש של מודלים המאפשרים מינוף של טכנולוגיות שנמצאות בתנועה ושינוי מתמידים.

במהלך עשרים השנים שחלפו מאז השקת כנס צ'ייס הראשון ב-2006, הציגו מיטב החוקרות והחוקרים למעלה מאלף מאמרי מחקר ופוסטרים, לצד עשרות סדנאות ופאנלים. חומרים אלו, המציגים ממצאים מחזית המחקר על ההטמעה של טכנולוגיות פורצות דרך בהוראה ולמידה בבתי ספר, בעבודה ובאקדמיה, הפכו עם השנים ל"ארון ספרים" מתחדש ועדכני ביותר של מאמרי מחקר בתחום. המאמרים עוסקים בממשק שבין

טכנולוגיה ופדגוגיה ומתמקדים בהיבטים תיאורטיים של למידה בסביבות טכנולוגיות, במודלים של הטמעת טכנולוגיות פורצות דרך במערכות למידה ובארגונים, בהתמודדות עם ה-hype הטכנולוגי ועם ההתלהבות והאכזבה הכרוכות בשימוש בטכנולוגיות פורצות-דרך, בדיווחים מהשטח על הצלחות וכשלונות, בזיהוי מגמות בחקר טכנולוגיות למידה ובקשרים שבין האקדמיה והשטח.

הפאנל יציע מבט רטרוספקטיבי על העבר – לא מתוך נוסטלגיה, אלא מתוך גישה ביקורתית ונטולת סנטימנטים, במטרה להפיק תובנות שיסייעו להימנע מטעויות העבר ולשיפור המחקר העתידי בתחום. בעידן של בינה מלאכותית יוצרת, שמבטיחה אוטומציה של אספקטים רבים הכרוכים בבניה וניהול של ידע, היכולת לערוך מחקר ממוקד, מעמיק, יצירתי וחכם על טכנולוגיות למידה והוראה הופכת לקריטית מאי פעם.

בפאנל ישתתפו חוקרות וחוקרים מובילים מתחום טכנולוגיות הלמידה, שידונו בסוגיות אלה תוך שיתוף הקהל, ויספקו פרספקטיבות מגוונות שמייצגות במצטבר עשרות שנות מחקר פורץ דרך.

**מילות מפתח:** טכנולוגיות למידה, חדשנות, היסטוריה.

**Keywords:** learning technologies, innovation, history.